

TĖVIŠKĖS AIDAI

Serving the Lithuanian Community for over 51 years

Nr 17 (2393) 2007 RUGSĖJIS - SEPTEMBER 5

This fortnightly newspaper was mailed on Wednesday, September 5, 2007

mgestautas@hotmail.com

N. Sadūnaitė: tiesa apsigins pati

Audrius Musteikis, "Lietuvos *inios"

"Kas galėjo pagalvoti, kad tapsiu tokia ponija?" - juokiasi Nijolė Sadūnaitė, bėgiodama iš interviu į interviu, kuriuos prašoma duoti dvidešimtųjų mitingo, pasmerkusio Molotovo ir Ribbentropo pakta, metinių proga. Prieš dvidešimt metų ji dar kartą įrodė esanti beabimė - prie Adomo Mickevičiaus paminklo, kaip ir 1975-aisiais sakydama garsiąją kalbą teisme, disidentė tarsi atsistojo prieš visą pasaulį (visų pirma prieš blogio imperiją) ir išrėžė, ką privalėjo išrėžti.

Vidinis sesers Nijolės švytėjimas gali pasirodyti mįslė, tačiau yra abejonių nekeliantis jos įminimas - malonė iš aukščiausio, bent kraštelio persmelkianti visus, su kuriais susuo bendrauja. Mordovijos lageryje drauge kalėjusios moters laukdavo, kada Nijolė dals maistą: net surūdiję spirgai, net prisivinkusi žuvis atrodydavo visai pakenčiama išgirdus žvalų jos balsą: "Na, mergaitės, o dabar - skanumynai!" Tokia švytinti ji ir šiandien.

- Jūs tokia energinga, kad net baisu. Tarsi sprogmuo.

N. Sadūnaitė

K. Čachovskio nuotrauka DELFI

- Baisu? O kas dėjosi, kai buvau aštuoniolikos!

- Kas?

- Laipiojau medžių viršūnėmis! Tai pasiutusi buvau: ant stogo sėdėdavau, ant

kamino. Anykščių šilėje su berniukais, metais vyresniu broliu ir dar dylika bernų, žaisdavau krepšinį, tinklinį, tenisą - duodavau jiems į kailį. Daug sportavau, turėjau atskyrus.

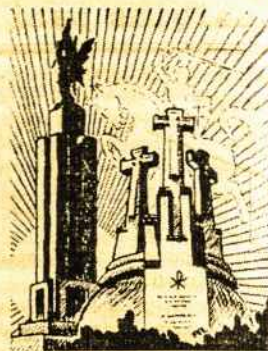
- Gal taip buvotė rengiama didesnės kovoms?

- Tikiu, kad čia visur - Dievo darbas.

- Prieš dvidešimt metų, regis, taip pat atsidūrėte tarp vyrų.

- Tikrai, mitingų organizavo vyrai. Julius Sasnauskas, tada dar ne kunigas, Antanas Terleckas, Vytautas Bogušis. Jie buvo jau nutarę, kad viskas vyks prie A. Mickevičiaus paminklo: jei sups milicija, bus kur bėgti. Prie Žemaitės - negerai, čia pat KGB.

Pasirašyti kvietimą dalyvauti mitinge pasiūlė A. Terleckas. Prisimenu, po Mišių Šv. Mikalojaus bažnyčioje paklausė: "Nijole, ar pasirašysi?" "Žinoma, pasirašysiu!" "Mes (Nukelta į 2 psl)

Sv. Mergelės Marijos paveikslas Šiluvos bažnyčioje

Šiluva įsikūrusi didžiųjų pelkių Šiluvos Tyrelio pietvakarių pakraštyje, 19 km į šiaurę nuo Raseinių, šilais apaugusioje vietovėje. Šilai, kurie čia priartėja nuo Lyduvėnų ir Tytuvėnų pusės, seniau buvo kur kas didesni, davė dabartinį miestelio vardą Šidlava, Šilava, prigijo Šiluva.

Manoma, kad pirmosios sodybos čia galėjo atsirasti dar prieš 1409 m. Kaimelis išaugo XV a. viduryje, ir jame buvo dešimt sodybų.

Šiluvos katalikų bažnyčia buvo penkioliktoji Žemaitijoje. Fundatorius ją paskyrė Šv. Mergelės gimimo ir savo globėjų Petro ir Baltramiejaus garbei. Motiejus Valančius rašė: "Petras Gedgaudas, turtingas vyras, pastatė Šidlave medžio katalikų bažnyčią". 1457 m. pastatyta medinė bažnyčia katalikams tarnavo 50 metų. Kai ši bažnyčia sudegė, 1500 m. Jonas Zaviša, vienas iš Goštauto įpėdinių, pastatė kitą.

Šiluvos dvoro savininkas Melchioras Zavišas priėmė kalvinų tikėjimą, būdamas įtakingas, greitai savo pusėn palenkė nemažai vietinių žmonių. Tarp kalvinistų ir katalikų prasidėjo kova - katalikų jėgos silpo, ir, nelaimė, 1536 m. vėl sudegė jų bažnyčia. Protestantai naudojo prievartą, užpildinėjo katalikus, atimdavo jų turta, apipledėdavo. Tai matydamas, paskutinis katalikų klebonas kunigas Holupka sukrėvė bažnytinis daiktus į gerai apkaustytą skrynją ir įkasė į žemę prie didelio akmens netoli Šiluvos. Tarp tų bažnytinio daiktų dėžėje buvo paslėpti bažnyčios dokumentai, Marijos paveikslas, Šviesusis arnotas, bažnytiniai indai ir kt. Taigi Šiluvos katalikai paliko be bažnyčios ir be valdų.

Kartą, apie 1608 metus, piemenys ganė gyvulius Šiluvos laukuose. Ganykloje buvo didelis akmuo, prie kurio vaikai dažnai žaidė. Vieną dieną ant to akmens vaikams pasirodė moters - jauna, gražiais brūniais, ilgais plaukais. Ji turėjo mažą kūdikį ant rankų ir gailiai verkė. Vaikai išsigando ir nė vienas neišdrįso prieiti arčiau. Vienas nubėgo pas kalvinų pastorių, nes katalikų kunigo Šiluvoje jau seniai nebuvo. Kalvinų pastorius tik pasijuokė ir liepė grįžti į ganyklą. Vakare, parginę gyvulius, vaikai papasakojo šį reginį namiškiams ir kaimynams. Pasakojimas greitai pasklido po visą miestelį ir kita dieną į tą vietą susirinko didelis žmonių būrys. Tada atėjo ir kalvinų pistorius su savo mokiniu Salamonu. Jie barė žmones už tai, kam jie čia susirinko. Staiga vėl pasirodė ant to paties akmens moteris, kurią vakar matė piemenėliai. Ji laikė ant rankų mažą kūdikėlį ir gailiai verkė. Visi nustebo, sužuro ir nutilo. (Bus daugiau)

Dėmesio!!! Bernardinams labai reikia Jūsų paramos

Bičiuliai,

Kreipiuosi į Jus, nes vilioji, jog Jums svarbus ir brangus interneto dienraštis Bernardinai.lt. Šį dienraštį prieš tris metus įsteigė Lietuvos Mažesnieji broliai pranciškonai.

Dienraštis buvo sumanytas kaip alternatyva į skandalus, smurtą ir cinizmą propaguojančiai žiniasklaidai, kuri, deja, dominuoja Lietuvoje. Dienraštis siekia padėti krikščionims auginti ir stiprinti savo tikėjimą. Dienraštis siekia nuo tikėjimo nutolusius ar net jam priešiškus įveikti vartotojiškos visuomenės palaikomus ateistinius stereotipus, padėti jiems įsigilinti į krikščioniškąją perspektyvą, pažinti krikščionybę. Dienraštis siekia skatinti tiek krikščionių, tiek nuo krikščioniško tikėjimo nutolusių, bet geros valios nestokojančių asmenų pilietinį aktyvumą. Dienraštis siekia būti sąžiningu skaitytojo palydovu politinės, socialinės, ekonominės, kultūrinės informacijos jūroje. Dienraščio egzistavimas liudija, kad krikščionys turi drąsos kovoti už tai, kad viešojoje erdvėje skambėtų ir krikščioniškas balsas.

Aišku, Bernardinai.lt toli gražu nėra idealus dienraštis. Yra daugybė sričių, kurias reikia tobulinti, stiprinti. Yra daugybė temų, apie kurias būtina garsiau kalbėti. Turime daug planų ir svajonių, ką turėtume daryti, jog Bernardinai.lt stiprėtų ir nenuklystų nuo Viešpaties vedimo.

Tačiau šiandien kreipiuosi į Jus ne norėdamas dar kartą priminti, kad Bernardinai.lt egzistuoja. Kreipiuosi, nes iškilo reali grėsmė,

jog apie dienraštį galėsime kalbėti tik būtuojų laiku, kaip apie „Sandorą“, „Katalikų pasaulį“, „Lux“ ar panašius jau neegzistuojančius krikščioniškus leidinius.

Idant galėtume būti visavertė žiniasklaidos priemone, išlaikyti publikacijų kokybę ir įvairovę, konkuruoti su sekuliariais leidiniais - visa tai reikalauja didelių finansinių išteklių. Pirmaisiais dienraščio egzistavimo metais mus galėjo remti Lietuvos pranciškonai. Dabar gi dėkojame jiems už suteiktas redakcijai patalpas, bet daugiau paramos jie nebegali šiam nekomerciniam projektui suteikti. Esame labai dėkingi Spaudos ir radijo rėmimo fondui, kuris remia mūsų kultūrinės publikacijas, negalėtume egzistuoti be Katalikų religinės šalpos paramos. Deja, visa ši parama tesudaro pusę lėšų, kurios būtinos dienraščius gyvuoti. Aktyviai ieškome rėmėjų, skelbiame reklamą (tiesa, absoliuti dauguma jos - socialinė - t.y. skelbiama nemokamai, remiant nekomercinius projektus). Labai padėjo skaitytojų simbolinės prenumeratos akcija šių metų pradžioje. Bandome gyventi labai taupiai, tačiau esame priversti pripažinti - šiandien patekome į sudėtingą finansinę krizę. Panašu, jog per artimiausius mėnesius spėsime - ar Bernardinai.lt išliks ir stiprės, ar turės pasitraukti. Turime pagrindo manyti, jei pavyktų išbristi iš

dabartinės finansinės duobės, nuo Naujųjų metų sulauksime kelių svarbių paramos šaltinių. Tačiau apie tai galėsime kalbėti tik tada, jei išgyvensime dabar.

Kiekviena krizė yra prasmingas išbandymas. Pavyzdžiui, verčia užduoti klausimą - ar tikrai Bernardinai.lt svarbūs Lietuvos krikščionims? Ar krikščionys brangina šį leidinį ir pasiryžę, kiek gali, prisidėti prie jo egzistavimo? Suprantu, kad nei viena krikščioniška bendruomenė Lietuvoje negyvena pertekliu, bet vis tiek drįstu kreiptis į Jus visus.

Bernardinai.lt labai reikia Jūsų paramos. Net ir pačios kukliausios. Juk našlės skatikas Dievo akyse vertesnis už muitininko turtus. Aukų prašome ne savo saviraiškai, bet bendram reikalui. Deja, be jų dienraščio paprasčiausiai neliks...

VšĮ „Bernardinai.lt“

Įmonės kodas 300671187

Sąskaitos Nr. LT06 7044 0600

05984890

AB SEB Vilniaus bankas Naujamiesčio filialas

Banko kodas 70440

Išsamesnė informacija:

Raimonda Jaloveckaitė,

raimonda@bernardinai.lt,

8-677-51546

ANDRIUS NAVICKAS
INTERNETO DIENRAŠČIO
BERNARDINAI.LT VYRIAUSIASIS
REDAKTORIUS

N.Sadūnaitė: tiesa apsigins pati

(Atkelta iš 1 psl)

nekalbėsime, - sakė, - tik tylos minute pagerbsime Stalino ir Hitlerio aukas." Pasakiau: "Antanai, tos aukos - daugiausia tikintys žmonės, gal bent sukalbame Viešpaties Angelą?" Jis sutiko. Nuėjome prie paminklo, žiūrime, tokios moterytės baltomis skarytėmis stovi nuošaliau, o kagėbistai filmuoja, klausinėja: "Ko čia atėjote?" Sakau Antanui: "Tu matai, paskui jie varys propagandą - va, tie Amerikos samdiniai organizatoriai susišlavę pinigų maišus ir nėrė į krūmus, o atėjo kelios bobutės ir nežino ko. Būtinai reikia kalbėti!"

O prokuratūroje buvome išpėti: jeigu kalbame - 15 metų. Matau, kad vyrai nenori, žinote, šeimos, vaikai, kam tie 15 metų reikalingi? Sakau: "Antanai, aš kalbėsiu..."

- Buvote parengusi kalbą?

- Viskas vyko spontaniškai.

- Ir jokio virpulio, balso drebėjimo? Jokios dvejonės?

- Jokios! Privalėjau pasakyti apie kunigą Stanislovą Valiukėną, kuris mirė prie altoriaus Šv. Mikalojaus bažnyčioje. Per rytines Mišias jis ketino visus pakviesti į mitingą, bet krito aukštieji ninkas širdies smūgio ištiktas. Jį išnešė, visa bažnyčia sunerimo, ėmė rėkti. Paraginau žmones: "Nerėkite, verčiau kalbėkime "Tavo apgynimo šaukiamės..."

Jo mirtis suteikė dar didesnę impulsą. Sakiau, kad tai dar viena, duok Dieve, paskutinė Molotovo ir Ribbentropo pakto auka. Jei kunigų seminarijos būtų galėjusios normaliai veikti, argi būtų reikėję ligotam 80-mečiui kunigui dirbti: sausakimšoje bažnyčioje klausyti išpažinčių, laikyti Mišias?! Jam jau derėtų būti altarista.

- Faktiškai tada stovėjote prieš visą pasaulį.

- Išvis labai laisvai jaučiuosi tokiose situacijose. Dievulis turbūt panaikina visas baimes. A.Terleckas paskui pasakojo, jog už manęs stovėjo kagėbistas, kuris ir mėjo, ir rauda iš pasiutimo. Į tuos brolelius nekreipiau dėmesio - įpratau per 20 metų, kad seka, lydi. Pradėjau nuo padėkos, jog broleliai kagėbistai išgarsino renginį, nes mes jų neturime savo žiniasklaidos. Žmonės skaito tarp eilučių. Nebūtina, kad jie čia dalyvautų, tegul bažnyčiose pasimeldžia už nužudytuosius ir nukankintuosius. Sakiau, kad atėjome pagerbti aukų, dėl kurių kalti didžiausios pasaulio banditai Stalinas ir Hitleris. Po to žodį tarė kunigas Robertas Grigas, kiti.

Paskui pakviečiau sugiedoti himną. Tiesa, giedojame nelabai darniai - pirmą kartą, bet ne paskutinį. Apsidrausdama, kad vėliau provokatoriai ko nors neprišnekėtų mūsų vardu, paskelbiau, jog mitingas baigtas, o kas kalbės po to, už tai neatsakome.

- Šiandien mitingo metinės minimos Nacionalinėje filharmonijoje.

- Rugpjūčio 4 dieną per tremtinių ir politinių kalinių suvažiavimą Ariogaloje paskelbėme, kad sukaktį 23 dieną minėsime Mišiomis Šv. Mikalojaus bažnyčioje 17 val., o 18 val. rinkysimės prie A.Mickevičiaus paminklo. Dalyvauas V.Landsbergis, kun. R.Grigas, monsinjoras A.Svarinskas. Po kelių dienų gaunu V.Muntiano pasirašytą kvietimą į Filharmoniją. Skambina iš Seimo, ragina dalyvauti, aiškina, kad kalbės 8 vyrai, o baisiai reikėtų ir moters. Paklausiau, kas tie vyrai? V.Bogušis, A.Terleckas... "Ačiū, - sakau, - mes skirtingose barikadų pusėse, tikrai nedalyvausiu." Informavau, kur ir kada mes būsime.

- Neišvengiamai sakysite kalbą. Ir dabar nesiruošiate?

- Niekada nesiruošiu, visada - ekspromtas. O, tiesa! Tada, prieš 20 metų, Antanas štai kaip įvertino: "Nijole, tu neblogai kalbi, bet čia tiesiog dešimtkart save pranokai." Dievulis pasirenka tokias žioplas kaip aš.

- Broliai saugumiečiai turbūt nebūtų ryžęsi taip tvirtinti?

- Ir tie broliai žinojo, kad "ne iš savęs" kalbu. Mane dešimt mėnesių tardė, o aš jiems ramiausiai: "Broliai, jūs milijonas prieš Dievą - niekas. Nulisi!" Jie arbatą geria, rankos dreba. Negali baimės įvartyti, nes tu jų nebijai. Kai pagrasina mirtimi, džiugiai sakau: "Taigi jūs mane kankine padarysite, nusišviesite ekspresu tiesiai į dangų su visais čėverykais. Griešną žmogų tiesiai į dangų!"

- Jie dar labiau irzta.

- Iš kur tokie vykę jūsų atsakymai - kaip pagal scenarijų? Tikrai kaip Žanos d'Ark.

- Dabar dar stipriau suvokiu tikėjimo malonę: kai žmogus tiki, kad yra Visagalis rankose, ir visiškai pasitiki, tada ir gauna jėgų. Žino, ką atsakyti tardytojui, ir panašiai. Pateisinu žmones, kurie be tikėjimo palūžta, nes tai iš tiesų baisus dalykas. Girdėjau grasinimų: "Aha, pati nebijai, bet yra tavo brolis ir jo šeima, jiems bus blogai."

O aš svarstau: ir mano brolis, ir jo šeima yra Dievo rankose. Kad ir kaip tu prieš okupantus šliaužiosi, jie tik pasinaudos tavo baime ir anksčiau ar vėliau sutrins kerziniu batu - šliužų niekas nemėgsta.

Atsimenu, kaip po lagerio man žadėjo panaikinti priteistus tremties metus, jeigu tylėsiu apie tardymus ir gyvenimą lageryje. Pasižadėjau būtinai papasakoti! Sakė parūpins man tremtį, šimtą kartų baisesnę už lagerį. Atsakiau: "Kuo sunkiau, tuo linksmiau." O jie vienas kitam: "Va čia tai charakteris, mums patinka." Nejauch jiems neapykantos ir šiandien, juk tai - nelaimingi broliai.

- Ar tie nelaimingi broliai pasidomėdavo, kodėl juos mylite?

- Paaiškindavau: jeigu būtų valdžioje katalikai ir juos, ateistus, persekiotų, diskriminuotų, neleistų studijuoti ir panašiai, eičiau už juos į kalėjimą. Ir jeigu būtų augę tokioje šeimoje kaip manišė, kur tėvai, seneliai auklėjo savo pavyzdžiu, darytų tą patį.

- Jūsų sumanymas, vedžiojant už nosies persekiotojus, aprašytas knygoje "KGB akiratyje" ir "Gerojo Dievo globoje", panašus į patyrusios žvalgės ar profesionalios sukčiautojos.

- Taip Dievulis ir veikia. Nei Baudžiamojo kodekso, nei Konstitucijos ir rankas nebuvau paėmusi. Broliai stebėjosi: na ir pakaustyta. O kas mane kausė? Žiopa aš, man - ligoniniai, senukai, Bažnyčia. Vidurinę baigiau ir amen, aleliuja. ...

- Jūsų kongregacija, Švč. Nekaltai Pradėtosios Mergelės Marijos tarnaičių, veiklos pasaulyje nedraudžia?

- Nedraudžia. Mūsų vienuolija įsteigta pogrindyje 1878 metais, carinės okupacijos laikais. Prie seserų prisidėjau 1956-aisiais, baigusi vidurinę mokyklą. Čia tikrai pašaukimas. Net mano labai religinga šeima stebėjosi: kaip - į vienuolyną, į kalėjimą? Nesąmonė.

Žolinė Adelaidėje

Nepriklausomoje Lietuvoje Lietuvos Katalikų Moterų Draugija pasirinko Mergelės Marijos Dangun Emimo šventę savo švente. Tai Adelaidės Liet. Kat. Mot. Draugija, sekdama pradininkų pėdomis, nuo pat įsteigimo Adelaidėje užlaiko šią šventę. Ji yra privaloma visiems katalikams ir švenčiama rugpjūčio 15-tą. Šiais metais Žolinė išpuolė trečiadienį ir, žinoma, dirbantiesiems nebuvo paranku ateiti į bažnyčią; bet iš nedirbančiųjų atėjęs gražus penkiasdešimtukas nei kiek nesumenkino šventinės nuotaikos. - Prieš šv. Mišias buvo palaimintos, smulkios gėlytėmis papuoštos, vieno orchidėjos žieduko puokštelės, ir tuoj pat išdalintos maldininkams.

Prieš šv. Mišias ir prieš altoriuje iškelta Švč. Sakramentą vyko šventoji valanda Švč. Mergelės garbei. Prieš altorių budėjo ALKM Draugijos vėliava. Buvo kalbama garbingoji rožinio dalis, Mergelės Marijos litanija ir

skaitoma nepaprastai graži Dievo Motinai giesmė - eiliuoti skaitymai iš Marijos litanijos. Tai tikros meilės gėlių puokštės Išganytojo Motinai.

"Garbės giesmė per amžius nenutyla, kuria Tau gieda Dievo angelai... kartu su jais prie Tavo kojų kyla ir mūsų meilė tartum smilkalai. ---

"Galingas didis Tavo vardas, o vardas tas - Šventoji Marija. Gyvenimo kovoj jis mano kargas, visa viltis mirties valandoje. ---

"Taikos Tu Karaliene vadinies, visų tautų Valdoje maloninga, pažvelk - kiek žemėjų kraujo ir ugnies, kaip broliui brolio meilės stinga!" ---

Draugijos narės - Bronė Niedzwiecki, Jovita Vosylienė, Judita Nekrošienė ir Uršulė Jucienė perskaitė apie dvidešimt vieną šios giesmės posmelį su priegiesniais. Visi jie yra labai jautriais žodžiais sukurti.

Po šv. Mišių kunigas pakvietė visus dalyvius pasivaikšioti kavutei. Tačiau ta kavutė buvo ne tik su pyragais, bet ir su įvairiais užkandžiais, ir raudonu vynu, ir net dviejų Draugijos narių pasveikinimais su gimtadieniais! Gimtadienių kaltininkės buvo Draugijos pirm. Salomėja Vasiliauskienė ir Draugijos narė, taip pat ir ateitininkų kuopos pirmininkė, Elena Varnienė. Iš abiejų ilgojo stalo galų tekėjo dovanos, gėlės ir linkėjimai. Galiausiai abiem buvo sudainuota "Valio! Valio! Ilgiausių metų Jums valio!" - Atrodo, kad akademikų kuopa ir nuo savęs pagerbė savo Pirmininkę, nes Vinga Rupinskienė akademikų sveikinimą dar palydėjo tortu, kuriuo pavaišino ir visus kavutę geriančius.

Šeštadienį, rugpjūčio 11-tą, lietuvių radio valandoje buvo pusvalandis skirtas Mergelės Marijos garbei. Kun. Juozas Petraitis, M.I.C., prabilo atitinkamu šventei žodeliu, o Draugijos narė, Elena Varnienė, paruošė nuotaiką keliančią programą su pasakojimais ir eiliuotų žodžių. Išgirdome, kad Šiluvoje apsireikšusi ir ant akmenų stovinti Mergelė buvo pats pirmasis Marijos pasirodymas Europoje! O Lenkijoje, nuo totorių užpuolimo gelbstimas Cestochovos Marijos paveikslas, jau užpuolimo metu totorių strėlė nurėžtų skruostų, per vežimo arklius turi likti ženklą žmonėms, kad paveikslas turi likti kaip tik ten pat; mat, plakami arkliai nebojo botagų, ir tik plešėsi vietoje nei žingsnio nepajudėdami pirmyn.

Ačiū ALKM Draugijai ir Pirmininkei, kad lietuviškoms tikėjimo tradicijoms praturtina Adelaidės lietuvių parapijos (ir bendruomenės) gyvenimą.

Elena Lomsargienė

- Tai, angelėli, lagerio suknėlė. Kadangi ji trumpa, dar nešiojau treningus. O nuotaika visą laiką buvo karališka, ir lageryje.

- Dievulis jums davė sangvinišką būdą, kad mokėtumėte ir kitiems nuotaiką taisyti.

- Ką gauni, už tai dėkoji Dievui - juk ne pats pasiimi. Tačiau Kristus yra pasakęs: "Iš tų, kuriems daugiau duota, bus daugiau ir pareikalauta."

- Iki šiol rūpinatės tais, kuriems reikia pagalbos. O kaip jūsų sveikata - ar tuo kas nors pasidomi?

- Dešimt su pliusu. Tikrai viskas gerai. Augau ant Šventosios kranto, maudydavomės kone iki šaltų: tik murkt, paskui į chalatai ir - į namučius. Užsigrūdinau. (Sutrupinta)

Vietoj studijų - uždariauti į užsienį

Kristina Ežerskytė sako, kad jai apie mokamus mokslus nė svajoti negalima: be jos, dar dvi burnos laukia mamos neįgalumo pensijos.

Nijolė Petrošiūtė,
"Valstiečių laikraštis"

Išvažiuoja jau šiandien

Aukštojo mokslo reformos planas gali būti pradėtas įgyvendinti 2008-ųjų rugsėjį. Tačiau, panika tarp abiturientų bei jų tėvų kyla jau šiandien. Tai itin jaučiama kaimų mokyklose, kur daugiausia yra moksleivių iš sunkiau besiverčiančių šeimų. Jau šiomet abiturientai sakosi neberizikuosią stoti į aukštąsias mokyklas, o pirmiausia važiuosią į užsienį užsidirbti studijoms. Universitetuose už pirmosios pakopos studijas siūloma įmoka turėtų siekti nuo 2 iki 5 tūkst. litų. Aukštesnėse pakopose - dar didesnė. tokia suma net vidutinį atlyginimą gaunantiems žmonėms yra labai didelė.

Raseinių rajono Šiluvos vidurinės mokyklos mokytoja Regina Norkienė sako, jog net ji, gaudama mokytojos algą, po tokios reformos į aukštuosius mokslus savo vaiko išleisti nebeįsistatytų. Tuo labiau kad pinigų ne tik mokesčiai už mokslą reikia, bet ir pragyvenimui. Tos pačios mokyklos direktorius Rimas Puidokas teigia, jog jis ta tema galėtų kalbėti ir kaip mokyklos vadovas, ir kaip tėvas.

Mokslas - tik pinigų tiesiems

Anot direktoriaus R. Puidoko, gali būti, kad po vykdomos "reformos" mokslas bus prieinamas tik turtingiesiems: "Štai šiųmetė mūsų abiturientė Rūta, itin gabi ir darbtinga mergaitė, kurios visos žinios įvertintos apie 90 balų, dėl materialinės šeimos padėties vargu ar drįs stoti studijuoti, kaip to nedarė ir gerai mokę jos brolis". Mokytoja Regina Globienė paguodė direktorių, sakydama, jog Rūtai veikiausiai brolis ir padės siekti mokslo. Bet tokių gabiųjų mokslinimas juk turėtų būti valstybės rūpestis.

Kelmės rajono Šaukėnų vidurinės mokyklos direktorius Algimantas Armalis mano, kad, esant dabartiniam Lietuvos pragyvenimo lygiui, kaimo vaikui aukštasis mokslas tapsiai tikrai nebesiekiamas: "Ir kas beliks kaimo vaikui? Buvo ekonominės emigracijos banga, dabar plūstelės intelektualinė". Jam pritarė ir to paties rajono Pakražančio vidurinės mokyklos direktorė Nijolė Čepauskienė: "Be abejonės,

intelektualinis resursas seks. Kol mūsų politikai susivoks, dalis šalies protų jau bus nutekėję. Juk gan dažnai mūsų švietimo sistemoje taip būna: priima sprendimus, o po 5-6 metų paaiškėja, jog jie buvo niekam tikę. Bet rato atgal nebeatsuksi."

Šiluvos mokykloje sutikta abiturientė Kristina Ežerskytė guodėsi, jog jė, trys šeimos vaikai, bei neįgali jų mama nevažinėtu uždariauti į užsienį, turėtų pragyventi iš jos 250 litų neįgalumo pensijos: "apie kokius mokslus negali būti kalba, kai kitais metais šeimoje bus dar vienas abiturientas ir vienas devintokas. Mamai vargstant dėl duonos kąsnio svetimoje šalyje, mes augome praktiškai be jos ir apie studijas nė nesvajojame, nors labai norėčiau būti medike".

Ką reiškia "gerai besimokantis"?

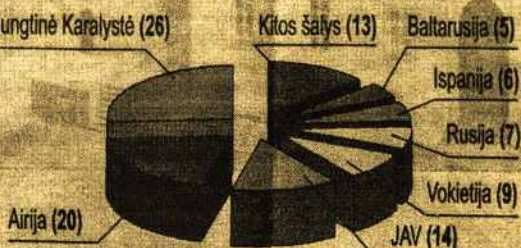
Švietimo ir mokslo ministrės Romos Žakaitienės manymu, Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įrašyta nuostata, jog mokslas yra nemokamas, nebūsianti pažeista, nes gerai besimokantiems už mokslą mokėti nereikės. Tačiau niekas dar neišdrįso garsiai paaiškinti, ką reiškia žodžiai "gerai besimokantis". Pasak direktorės N. Čepauskienės, gal, tarkim, teisės specialybę pasirinkusiam ir devintokas nebus "gerai", o ne tokią paklausią specialybę studijuojančiam gal ir septintuko užteks. Beje, visi kalbinti mokyklų vadovai teigė vienareikšmiškai maną, jog ši (atsiprašant) reforma tikrai pažeistų Konstituciją, garantuojančią teisę į nemokamą mokslą.

Bankų įkaitai

Šiluviešės A. Sidoravičienės, į gyvenimą išleidžiančios savo abiturientą, neguodžia galimybę pasinaudoti bankų paskola studijoms. Anot jos, mūsų žmonės dar nepamiršę, ką su jų pinigėliais yra padarę bankai, kaip per trumpą laikotarpį jie ne kartą buvę bankų apvogti. Be to, toli gražu ne kiekvienas tėvas rizikuosiąs savo vaikus visam gyvenimui paversti bankų įkaitais. Tuo

Kaimai laukia naujos emigracijos bangos. Baiminamasi, jog, įvedus aukštojo mokslo plane numatytą mokesčių už studijas, šios liks nebesiekiamos skurdžiai gyvenantiems kaimo vaikams. Dauguma gabiausiųjų išlėks į užsienį užsidirbti studijoms, tik neaišku, kiek iš jų busugrįš atgalios.

2006 m. lietuvių
emigracijos
rodikliai
(proc. nuo bendro
išvykusių svetur
skaičiaus)

The picture shows the newly appointed U.S. Naval Attache to the Lithuanian Embassy in Vilnius, Tomas Alksniniš, with Ambassador John Cloud, Mrs. Alksniniš and National Defense Secretary R. Norkus. (ELTA)

We found out about this appointment when we visited the American Embassy in Vilnius in August. We are very pleased that a young first generation American-Lithuanian was assigned this post. We wish him much success and joy experiencing life in his parents' and grandparents' homeland.

Gintas & Irena Žemaitaitis

Benita Strazdauskaitė

Šiluvos vidurinės mokyklos direktorius Rimas Puidokas mano, kad aukštojo mokslo reforma pradėta visiškai ne nuo to galo. Jos rezultatai būsiai bemoksliai kaimo vaikai.

Nijolės Petrošiūtės nuotrauka labiau kad nėra jokios garantijos, jog, užbanko paskolą baigęs mokslus, gausi darbą ir turėsi, iš ko tą paskolą grąžinti.

Ne nuo to galo

Šiluvos vidurinės mokyklos vadovo R. Puidoko manymu, aukštojo mokslo reforma pradėdama visai ne nuo to galo: "Pirmiausia gal reikėtų išsiaiškinti, ar mums reikia tiek aukštųjų mokyklų. Antra, vieną kartą reikėtų nustoti ruošti specialistus užsieniui. Nė viena pasaulio valstybė taip nedaro. O mes išmoksliname jauną žmogų ir - sudie! Šį procesą reikia ku skubiau stabdyti. Tuo tarpu mūsų ministerija rūpinasi, kaip kaimo vaiko visai neprileisti prie mokslo. Negi ministerija nemato, kad net mokyklose nebera specialistų? Bet nedaro nieko, kad jų atsirastų.. Sakau tiesiai - jei mano mokytojai pensininkai atsisakytų dirbti, nežinau, ką bedaryčiau"... O kas būsia po keleto metų, kai tie pensininkai vis tiek turėsia pasitraukti... Pasak N. Čepauskienės, valdžios galvos, užuot masčiusios, kaip stabdyti emigraciją, imasi reformų, kurios ją dar labiau paskatins.

Mano vardas Benita Strazdauskaitė, gimiau Lietuvoje 1995 metų žiemą - sausio 27tą dieną, mama sakė tą dieną labai snigo ir mane atnešė sniego karalienė...Australijoje tokių nėra - ištriptų, bet turbūt skraido karščio karalienės ir princesės.

Prieš septynerius metus su tėvais atvykau į Australiją.

Namuose stengiamės kalbėti lietuviškai. Nenoriu prarasti lietuvių kalbą, nes kaip susikalbėčiau su seneliais, juos labai myliu ir pasiilgau. Esu lietuvaite, o kokia lietuvaite kalba tik angliškai?

Mano savaitė pripildyta užsiėmimais, vienas iš jų yra lietuvių kalbos pamokos Princes Hill gimnazijoje, jas lankau kiekvieną šeštadienį. Mūsų mokytoja - Aida Gogelytė, ją labai myliu. Dažnai per pamokas būna sunku kalbėti tik lietuviškai, bet ir labai smagu susitikti su draugais lietuviais. Esu skautė.

Gyvenu kartu su tėčiu Židrunu, mama Irta, sese Viktorija ir šuniu Roxy. Mano mėgstamiausios spalvos geltona, rožinė ir oranžinė. Labiausiai patinka žiūrėti serialus "Home and away", "Lost" ir "Heroes", o dar labai mėgtu "gelato" ledus. Patinka skaityti istorines ir juokingas knygas. Myliu visus šilus, pūkuotus gyvūnelius.

TĖVIŠKĖS AIDAI

ABN 59 479 733 423

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355.

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

Redaktorė: Marija Augustinienė, email: mgestautas@hotmail.com

Nežiūrint, kad mažėjantis prenumeratorių skaičius ir nuolat didėjančios leidybos išlaidos, prenumeratoras kaina metams liks ta pati - Australijoje \$45, užjūryje \$A90. Atskiras numeris \$1-50.

Esame dėkingi visiems, kurie kasmet šalia prenumeratoras paskiria auką, ir kurie nepamiršta TĄ savo palikimuose. Tokios visos aukos leidžia laikraščiu gyvuoti.

Skelbimai už skilties vieną cm \$4. Užuojautos ir padėkos nuo \$25. Prašome čekius rašyti vardu "Tėviškės Aidai". (Please write cheques in name of "Teviskės Aidai") Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida.

Už skelbimų ir pasirašytų straipsnių turinį neatsakome. Redakcija korespondencijas trumpina ir taiso savo nuožiūra.

Pinigai už lietuvių išradimus atitenka

kitiems

Universitetų mokslininkai sako, kad jų išradimai galėtų padėti šioms aukštosios mokykloms gerokai padidinti skurdžius biudžetus. Tačiau to neleidžia dabar galiojantys įstatymai, draudžiantys gauti lėšų iš licencijoms veiklos, praneša LTV „Panorama“. Tuo metu vienas Amerikos universitetas už gėrimo išradimą kasmet uždirba 10 mln. dolerių.

Optinės diagnostikos laboratorijoje Vilniaus universiteto profesorius Artūras Žukauskas išrado naujos kartos baltos šviesos šaltinių. Šiuo išradimu naudosis JAV įmonė, kurianti ateities apšvietimo technologiją – ji turėtų pakeisti įprastines kaitinimo fluorescencines lemputes.

Nei mokslininkas, nei įrangą jam parūpinęs universitetas iš įmonės už šio išradimo taikymą pinigų negaus.

„Užsienio bendrovė sudarė su mumis sutartį mokslo tyrimo darbams. Toje sutartyje numatyta, kad intelektinė nuosavybė perduodama bendrovei, tokiu būdu mūsų išradėjai gauna tik neturtines teises – jie užgūroja kaip išradimo autoriai.

Už tai kažkiek pagal kontraktą buvo sumokėta. Bet toliau visos teisės atitenka pareiškėjui, ir mes jokių turtinių teisių į šiuos patentus nebeturime“, – teigia mokslininkas išradėjas A. Žukauskas.

Pasak mokslininkų, mokslo institucijos negali prekiauti intelektine nuosavybe, neturi teisės parduoti licencijos tiesiogiai, ir už tai nuolat gauti pajamų, kaip įprasta pasaulyje. Regis, absurdiška, tačiau Lietuvoje

intelektinė nuosavybė prilyginta pastatams, įrangai ir priklauso Vyriausybei.

„Jeigu norime realizuoti intelektinę nuosavybę, tam yra reikalingi Vyriausybės žingsniai, kitaipariant, parduoti tai, ko mums nereikia. Tam egzistuoja Turto fondas ir tik taip mes galime realizuoti“, – „Panoramai“ sako prof. Juozas Vaitkus, Vilniaus universiteto mokslo reikalų prorektorius.

Pagal įstatymą, universitetai taip pat negali steigti aukštųjų technologijų, mokslinių tyrimų įmonių.

„Yra daug magistrantų, doktorantų, kurie norėtų pagal savo išmonę sukurti įmones, kurios turėtų patekti į mokslinį parką. Bet mes negalime su jais bendradarbiauti“, – sako J. Vaitkus.

Anot Švietimo ir mokslo ministerijos, rudenį Vyriausybę turintys pasiekti įstatymų pataisų projektai esą numato suteikti daugiau laisvių mokslo įstaigoms.

„Tarkim, gavę turtines teises iš intelektualinio produkto, jie jau galės jomis laisviau ir plačiau disponuoti. Siūloma pačioms leisti spręsti, kur investuoti gautus pinigus“, – teigia Tomas Daukantas, ministerijos Teisės skyriaus vedėjas.

Kol mūsų universitetai skursta ir dėl netobulų įstatymų už pasaulinio lygio išradimus gauna centus, pavyzdžiui, Floridos universitetas už tonizuojančio gėrimo sukūrimą kasmet susižeria po 10 mln. dolerių. Šaltinis: **LRT**

„Sugrįžėliai“ švenčia vienerių metų gimtadienį

Paskutinį vasaros savaitgalį džiugus šventinis renginys ant jūros kranto Palangoje suburs Lietuvai neabejingus į vieną didelį ir jaukų būrį.

Vienerių metų gimtadienyje svečiuosis „sugrįžėlių“ draugai iš LR Seimo ir PLB komisijos, Tautinių mažumų ir išeivijos departamento, linkėjimus siunčia ir žada prisijungti visą pasaulį „išmaišiusio“ Lietuvos Jaunimo šokių ansamblio „Grandinė“ vadovė, baletmeisterė Zita Rimkuvienė, sveikinimus ir linkėjimus siunčia LIJOT Prezidento patarėja tarptautiniams jaunimo politikos klausimais Gaja Bartusevičiūtė, Lietuvos grįžimo į Tėvynę informacijos centro vadovas Žilvinas Bieliauskas, Čikagos Lietuvių tautinių šokių kolektyvo „Suktinis“ šokėjai, UAB „Baltų lankų knygnas“ importo ir eksporto skyrius, portalo užsienio lietuviams www.lietuviams.com komanda, o taip pat Kernavėje vykusio PLB ir PLJS kraštų valdybų pirmininkų suvažiavimo dalyviai.

Jei skaičiuotume praleistus už Atlanto metus, VIENERIUS METAI SUGRĮŽUS – nėra daug. Bet per tuos mažus VIENERIUS METUS mūsų organizacija jau vienija daugiau, nei 60 „sugrįžėlių“!!!

Per tuos mažus VIENERIUS METUS mes, sugrįžė, labai aiškiai supratome, kokie vieni kitiems – išsibarstę po visą pasaulį lietuviai – esame svarbūs ir reikalingi.

Mes ir Jūs žinome, koks jausmas yra BŪTI LIETUVIU NE TĖVYNĖJE.

Giedrė Šipailaitė ir Daumantas Matulis

Šis jausmas užaugina sparnus.

Tad mes parskeidome.

Matome – Lietuva pakitriai laukia vis naujo pavasario..., kuomet paukščiai grįžta namo... Jų sparnų reikia Lietuvai.

KARTU IR NAMUOSE MES ESAM STIPRŪS.

Mums gera čia. Nuosirdžiai. Norime tuo jausmu pasidalinti.

Aplankykite mus. Pakalbėsime apie tai, kaip sugrįžtama namo...

Dėl tikslios renginio vietos ir laiko skambinkite tel. 8 616 45677 arba rašykite amerikoslietuviuklubas@yahoo.com.

Luminesca Australian Tour announcement

Dear Friends,

We are happy to announce Luminesca's forthcoming Australian tour from 30 August to 30 September. We are playing in Brisbane, Toowoomba, Warragul, Melbourne, Colac, Perth, Albany, Sydney, Launceston and Hobart. All ticketing details are on www.luminesca.com

Luminesca has had a great year so far, with the release of our debut CD "Seduction", which was chosen for "CD of the Week" by ABC Classic FM and the entire MBS Australian network. We have toured NSW and played at some wonderful major festivals, and our reviews have been fantastic.

"A gift to music lovers everywhere" ABC Lime-light CD review

"If any artists can bring off such a glittering array it is these two musicians as they spin the emotional reaches of the cello around subtle guitar rhythms with beguiling ease." Courier Mail

We are presenting a gorgeous program featuring some of the highlights of Seduction along with fiery new works by De Falla, Piazzolla, Zenamon, and much more.

Please come and support our tour and enjoy a Luminesca performance. We look forward to seeing you there!

Kind regards,
Trish O'Brien and Gareth Koch

Just a little more info about Gareth Koch. His mother Irena Grant is a Lithuanian residing in Launceston and she is on the Women's Committee at the NEMBC (National Ethnic Broadcaster) She represents Tasmania. Irena Stumbras is our Victorian representative. The committee is producing a CD with outstanding women's interviews and Gareth is the musical background, so when it is finalised we'll let our readers know.

PROJEKTAS: TIK 7 SAVAITĖS PRIVALOMOS KARO TARNYBOS

Šeštasis iš lietuviškos

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 6 straipsnis byloja, kad „Konstitucija yra vientisa ir tiesiogiai taikomas aktas. Kiekvienas savo teises gali ginti remdamasi Konstitucija.“ Taigi ir Seimo narys, ir valstybės pareigūnas, ir mokytojas ir kiekvienas pilietis turėtų remtis šiuo pamatiniu principu, siekdamas stiprinti nacionalinį saugumą. Jis išreikštas Konstitucijos 3 straipsnyje: „Tauta ir kiekvienas pilietis turi teisę priešintis bet kam , kas kėsina į Lietuvos valstybės nepriklausomybę, teritorijos vientisumą, konstitucinę santvarką.“

139-asis vienareikšmiškai ir be išimčių

Ne kartą tekdavo išgirsti klausimą dėl šios nuostatos: „Turi teisę priešintis, tai nereikia, kad privalo priešintis, ar ne taip?“ Konstitucijos 139 straipsnis vienareikšmiškai teigia, jog „Lietuvos valstybės gynimas nuo užsienio ginkluoto užpuolimo – kiekvieno Lietuvos Respublikos piliečio teisė ir pareiga.“ Niekam, nepaisant, amžiaus, lyties, tautybės, profesijos nėra jokių išimčių! Teisė tvirtai susieta su pareiga nepalieka jokių abejonių. Be to, to paties straipsnio antroji dalis byloja, kad „piliečiai privalo atlikti karo ar alternatyviąją krašto apsaugos tarnybą.“ O štai „Ginkluotos gynybos ir pasipriešinimo agresijai įstatymas“ svarbiausias Lietuvos gynybos politikos nuostatas, grindžia „visuotinės ir besąlyginės gynybos principu.“

Ignoruojama konstitucinė nuostata

Tėvynės Sąjunga (TS) pirmoji atkreipė dėmesį į nemažą susirūpinimą keliantį Konstitucijos 139 straipsnio ignoravimo faktą: „Yra pagrindo teigti, kad

Konstitucijos nuostata iš esmės šiuo metu nėra vykdoma.“ Ši itin aktuali problema buvo išryškinta liepos 17 d. spaudos konferencijoje „Karo tarnybos reformavimas: šauktinių kariuomenės likimas.“ Seimo narė Rasa Juknevičienė pristatė du problemos sprendimo būdus. Seimas išėjo atostogų. Tyla. Bet kodėl tyli politikos apžvalgininkai, analitikai, filosofai?

Taip, Lietuvos saugumas grindžiamas naryste NATO. Tai patikimas valstybės sienų saugumo garantas. Tačiau reikia atsižvelgti į keletą aplinkybių, būdingų Lietuvai. Esame ir, matyt, ilgai būsime Europos Sąjungos paribio valstybė. Agresyvių ginkluotų išpuolių ir provokacijų tikimybė didelė. Tai akivaizdžiai liudija XX amžiaus patirtis. Ši patirtis įpareigoja sąmoningus piliečius neprarasti budrumo ir būti pasirėngusiems, ištikus reikalui, stoti į gynybą gretas.

Pasinaudoti Vakarų patirtimi

Ginkluoto konflikto atveju galima dalies krašto okupacija. Esame posovietinė visuomenė su visomis jai būdingomis negaliomis. Pilietinės savimonės ugdymo seimoje, mokykloje reikalingi nėra patenkiami. Ar visi piliečiai laikysis visuotinės ir besąlyginės gynybos principo ištikus krize? Matyt, jaunuoliai turėtų būti rengiami ir krautinio pavojaus atvejui. Kita vertus, labai naudinga būtų pasinaudoti Švedijos, Danijos, Šveicarijos patirtimi. Ji visapusiškai pamokanti ir sektina.

Kintant kariuomenės uždaviniams narystės NATO sąlygomis, mažinant

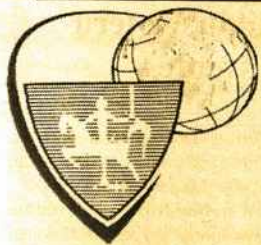
šaukiamųjų atlikti karo tarnybos prievolę skaičių, reikėtų imtis aktyvių priemonių, kad nacionalinio saugumo interesai nenukentėtų. TS pasiūlymuose numatoma vykdyti kariuomenės ir karo tarnybos reformą, laikantis kartinio visuotinės ir besąlyginės gynybos principo, siejamo su NATO kolektyvinės gynybos principu. Siūlomi du variantai. Pirmasis numato profesionalų kariuomenę ir visuotinį pradinį septynių savaitių karinį apmokymą, privalomą visiems 18 – 24 metų amžiaus jaunuoliams. Žinoma, per tokį trumpą laiką jaunuoliai išeitų bazinį jaunojo kario parengimo kursą.

Rezervo kariai ir visuomenė

Visa kita tektų pasiekti per pakartotinius mokymus ir pratybas. Tokiu būdu būtų išvengta minėto Konstitucijos 139 straipsnio pažeidimų. Jaunieji kariai po to būtų įrašomi į atsargą. Atsarga yra dviejų tipų. Aktyviojo rezervo kariai būtų šaukiami į periodinius mokymus ir pratybas per visą buvimo rezerve kadenciją. Patekusi į individualų rezervą būtų šaukiami į tikrąją karo tarnybą tik paskelbus mobilizaciją.

Po pradinio apmokymo numatoma savanoriškai aktyvi profesinė tarnyba kariuomenėje trejus metus. Ją atlikus būtų teikiamos lengvatos ir valstybės finansinė parama, siekiant aukštojo mokslo. Tokia sistema stiprintų kariuomenės ir visuomenės savitarpio ryšius ir labai teigiamai veiktų visuomenės pilietinės savimonės formavimasi. Kariuomenė, savanoriai, šauliai turi daug tarpusavio sąsajų. Kaip visa tai keisis reformos eigoje?

Reikia tikėtis, kad ši aktualija bus plačiai aptarta žiniasklaidoje ir išdiskutuota Seime. E. Simanaitis

KETURIOS DIENOS "KERNAVĖS BAJORYNĖJE"

Lilija Kozlovskienė, ALB KV vicepirmininkė
ir vadybininkė kultūrai ir švietimui

Keturias dienas (rugsėjo 6-9 d.) istorinėje Lietuvos sostinėje Kernavėje įsikūrusiame Konferencijų ir laisvalaikio centre "Kernavės bajorynė" vyko Pasaulio Lietuvių Bendruomenių (PLB) Kraštų Valdybų pirmininkų ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos (PLJS) Kraštų valdybų pirmininkų suvažiavimas, kuriame turėjau garbės atstovauti Australijos Lietuvių Bendruomenę.

Suvažiavimo dalyviai buvo įkurdinti išties bajoriškai: konferencijų salė, viešbutis, restoranas – viskas vienoje vietoje. Ir dar nuostabūs vaizdai už langų!

Iškilmingas suvažiavimas pradėtas Lietuvos Valstybiniu Himnu ir prelado Edmundo Putrimo invokacija. Suvažiavimo atidarymą savo apsilankymu pagerbė Lietuvos Prezidentas Jo Ekscelencija Valdas Adamkus ir Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas Viktoras Muntianas. Po jų sveikinimo žodžių sekė PLB Valdybos pirmininkės Reginos Narušienės, PLJS Valdybos pirmininko Stasio Kuliavo ir Tautinių Mažumų ir Išeivijos Departamento (TMID) Generalinio direktoriaus Antano Petrausko pranešimai.

Suvažiavimo darbas vyko pagal iš anksto pateiktą programą, kurioje buvo numatyta 10 posėdžių, kiekvieno trukmė apie 2 val. Deja, visų posėdžiuose nagrinėtų temų neįmanoma sutalpinti viename straipsnyje, todėl plačiau apsisistosiu tik ties labiausiai diskutuotais ir mūsų bendruomenei aktualiausiais klausimais.

Toks buvo dvigubos pilietybės klausimas. Šį klausimą akcentavo ir suvažiavimo atidarymo metu pasisakę Prezidentas Valdas Adamkus bei Seimo Pirmininkas Viktoras Muntianas. Pagrindinė jų pasisakymo mintis – lietuviai, kur jie begyventų, turi turėti teisę būti Lietuvos piliečiais. Tai yra kiekvieno lietuvių prigimtine teisė.

Dvigubos pilietybės klausimu kalbėjo PLB Valdybos pirmininkė Regina Narušienė ir grupė žinomų Lietuvos žmonių - Piliетinės visuomenės instituto direktorius Darius Kuolys, Lietuvos

Respublikos (LR) Seimo narė Laima Mogenienė, Žmogaus teisių stebėjimo instituto direktorius Henrikas Mickevičius. Kalbėjusiųjų nuomone, svarbiausias šio klausimo aspektas – negalima atimti to, ką įgijai gimdamas. Konstitucinio Teismo sprendimas yra daugiau politinis ir, šiam klausimui išspręsti taip, kad užsienio lietuviai nesijaustų atstumti, trūksta tik politinės valios. LR Seimo ir PLB komisijos darbotvarkėje šis klausimas yra prioritetas. Suvažiavimo dalyviai pritarė komisijos pateiktai rezoliucijai šiuo klausimu.

Ypatingas dėmesys skirtas ir liuanistiniam švietimui, kaip tautinės kultūros ir tapatumo išsaugojimo pamatui. PLB Švietimo reikalų komisija pateikė eilę siūlymų, kaip antai: sudaryti nuolat atnaujinamą liuanistinių mokyklų duomenų bazę, pagerinti liuanistinių mokyklų aprūpinimą joms pritaikytomis mokymo ir vaizdinėmis priemonėmis, padėti įgyvendinti projektą "Užsienio liuanistinių mokyklų ir Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklų susigimimavimas", susisteminti ir išplatinti informaciją apie užsienio liuanistinių mokymosi galimybes Lietuvos aukštosiose mokyklose ir eilę kitų.

Švietimo ir mokslo ministerijos sekretorius Alvydas Puodžiūnas pažymėjo užsienio liuanistinių mokyklų mokytojų kvalifikacijos kėlimo, o taip pat jų darbo užsienyje metų įtraukimo į bendrą darbo stažą svarbą. Tam tikslui liuanistinėms mokykloms išsiuntinės anketos, kurių duomenys bus reikalingi mokytojo statuso įvertinimui.

Lituanistinio švietimo srityje didžiulę paramą teikia Tautinių Mažumų ir Išeivijos Departamentas. Apie liuanistinį švietimą, kaip prioritetinę veiklos sritį, pasisakė TMID Užsienio liuanistinių skyriaus švietimo poskyrio vedėja Daiva Žemgulienė. Departamentas remia užsienio liuanistinius mokyklas, skatina naujų liuanistikos (baltistikos) centrų užsienyje steigimą, organizuoja mokytojų kvalifikacijos tobulinimo kursus, remia liuanistinių kilmės užsieniečių studijas Lietuvos aukštosiose

mokyklose, aprūpina mokyklų bibliotekų fondus, organizuoja švietimo ir poilsio stovyklas Lietuvoje, remia nuotolinio mokymo įgyvendinimą ir daugybę kitų projektų. 2007m. TMID gavo 371 užsienio liuanistinių bendruomenių ir švietimo įstaigų prašymą. Parama skirta 309 projektams, kurių finansavimui skirta 2 milijonai litų. Skirstant paramą, prioritetai yra teikiami švietimui, kultūrai ir leidybai bei informacijai.

Šią temą aptariau plačiau, nes ir mūsų bendruomenės Australijoje turi galimybę gauti TMID paramą ne tik kultūros, bet ir švietimo srityje.

Apie religinius reikalus ir tikėjimo reikšmę liuanistinėms bendruomenėms kalbėjo Sielovados reikalų komisijos pirmininkas prelatas Edmundas Putrimas. Jo nuomone, kai tikėjimas tvirtas ir nuosirdus, tvirta ir bendruomenė.

Monsinjoras Gintaras Grušas kalbėjo apie liuanistinių kunigų stygių ir nuolatinius diakonus, kurie galėtų nors dalinai pakeisti kunigus (privačiame pokalbyje prelatas Edmundas Putrimas pritarė mūsų, Australijos liuanistinių, nuomonei – mums būtinai reikalingi ne diakonai, bet liuanistiniai kunigai).

Monsinjoras Gintaras Grušas
Nuotrauka bernardinai.lt

Primęs artėjantį Šv. M. Marijos apsišviškimo šiluvoje (ir pirmą kartą Europoje) 400 metų jubiliejų, monsinyoras Gintaras Grušas kvietė visus pasaulio liuanistus iškilmingai jį paminėti savo bendruomenėse. Iškilmingas Jubiliejaus šventimas vyks 2008 m. rugsėjo mėn. 13-14 d.

Gana plačiai buvo aptarta ir vis didėjanti emigracija bei su ja susijusios problemos: kaip naujesiems imigrantams prisitaikyti prie radikaliai pasikeitusių gyvenimo sąlygų, kaip įtraukti juos į liuanistinių bendruomenių gyvenimą, liuanistinių požiūris į emigrantus, mišrios šeimos ir jų palikuonys ir t.t. (prelegentai: PLB atstovas Lietuvoje Gabrielius Žemkalis, dr. Arūnas Teišerskis, Norvegijos LB KV pirmininkė Daina Bogdanienė ir kt.).

Buvo diskutuota ir dėl TMID Pasaulio Lietuvių Bendruomenėi pateiktos "Ilgalaikės valstybės santykių su užsienyje gyvenančiais

Viduryje Tautinių mažumų ir Išeivijos departamento direktorius Antanas Petrauskas su Dennis Gaylard ir Birutė Prašmutaitė

lietuviams 2008-2020m. strategijos" projekto. PLB Valdybos pirmininkės Reginos Narušienės pateiktos pastabos ir kritika TMID atžvilgiu daugumos pritarimo nesulaukė.

Kiti nagrinėti klausimai: liuanistinės spaudos užsienyje reikalai; apygardų, kuriose galėtų balsuoti užsienio liuanistiniai, skaičiaus padidinimas; finansų reikalai; socialiniai reikalai; užsienio liuanistinių vaidmuo Lietuvos tūkstantmečio paminėjime; užsienio liuanistinių bendruomenių vėliavos ir daugelis kitų.

Dešimtuosiuose posėdžiuose ir PLB Valdybos pirmininkės Reginos Narušienės baigiamuoju žodžiu baigtas suvažiavimo darbas.

Aišku, ne tik posėdžiuose. Pirmosios dienos vakare - susipažinimo vakaronė su bajoriškais vaisiais ir armonikos muzika. Sekantį vakarą po vakarienos - ekskursija po Kernavės apylinkes, vadovaujant archeologijos habilit. dr. Algirdui Girininkui. Uždarymo vakaronė - su dar puikesnėmis vaisėmis ir jau gausniu muzikantų būriu.

Ir paskutinį, ketvirtadienio rytą - Šv. Mišias, kurias atnašavo prelatas Edmundas Putrimas. Deja, mūsų, įstengusių tą rytą atsikelti truputį anksčiau, buvo tiek nedaug...

Blieka paminėti suvažiavimo dalyviams eksponuotus Lietuvos ypatingajame archyve saugomus unikalius Žemaitijos apygardos partizanų dokumentus - jų spaudą, atsišaukimus, vadovybės įsakymus, įvairius raštus, fotografijas.

Siekiant išsaugoti šią Lietuvos dokumentinio paveldo dalį, buvo sumanytas bendras Pasaulio Lietuvių Bendruomenės, Lietuvos ypatingojo archyvo ir Lietuvos archyvų departamento projektas "Lietuvos partizanų ir antisovietinio pasipriešinimo dokumentų kaupimas ir informacijos apie juos rinkimas", remiamas Lietuvių Fondo. Šio projekto tikslas - rinkti ir kaupti informaciją apie Lietuvos partizanų dokumentus, juos restauruoti, padaryti mikrofilmus ir surinktos informacijos pagrindu sukurti Lietuvos partizanų dokumentų kompiuterinę duomenų bazę, prieinamą visuomenei.

Ar projekto sumanytojų pavyks šiuos užmojus įgyvendinti, priklausys ir nuo kiekvieno iš mūsų.

Gabrielius Žemkalis, Birutė Prašmutaitė ir Dennis Gaylard. ALB Krašto Valdybos pirmininkė Birutė ir sekretorius Dennis neseniai grįžo iš sėkmingos kelionės Lietuvoje, kurioje susitiko su LR valdžios ir PLB valdybos atstovais. (B. Prašmutaitės nuotrauka)

Dr. Jonas Buckis šypsosi

Dr. J. Buckis šypsosi klientų kėdėje apleisdamas kabinetą. Nuotrauka "The Geelong Advertiser"

Vietos dienraštis "The Geelong Advertiser" (š.m. šeštadienį rugpjūčio 4 d) talpino gražią nuotrauką su aprašymu paliekant profesiją.

Prieš savaitę aš toje kėdėje gulėjau ir Jonas atliko paskutinį užblombavimą be užmarinimo, nes atsiminė, kad nervas jau seniai pašalintas.

Aš Joną gerai prisimenu, kada su tėvais atvažiavo į Geelongą ir brendo tarp trijų lelijų - sesučių, vienas ažuoliukas. Mokslas sekėsi gerai ir jis buvo geras atletikas.

Jonas pasirinko dantų gydymo profesiją. Baigęs mokslus ir atlikęs praktiką, Jonas sugrįžo į Geelongą ir pradėjo dirbti su kitais vietos dantistais.

Jono akiratis buvo platus sukurti ką nors geresnio, kad mokslas patenkintų klientus ir nauji išradimai palengvintų darbą.

Jonas su bendradarbiu tą ir atsieik, cituoju: "The purpose - built practice was the first of its kind in Victoria and is today one of the largest dental clinics in Australia."

Pradžią, 1983 m., nebuvo lengva. A.a. tėvas baiminosi, kada sūnelis išsimokės paimtas paskolas, bet sumanymas ir sąžiningas darbas nugalėjo visas kliūtis. Užaugo šeima ir atėjo laikas pakeliauti, žinoma ir Lietuvą apžiūrėti.

Aš su savo šeima lankėme dr. Jono Buckio kabinetą nuo pirmųjų dienų Geelonge. Man teko organizuoti Geelonge apie 40-šimt balių, vargų ar Jonas su žmonele apleido bent vieną. Prisimenu gerai vieną balių - "Parama Lietuvai - vėjus". Šūkis sutelkti \$10,000. Jau artėjo vidurnaktis, o vis dar nepasiekėme numatytos sumos. Jonas atėjo ir driptelėjo reikiama suma, jo pėdomis pasekė ir kiti tautiečiai. Tuo lengvai atsiekėme tikslą.

Keletą atsitikimų iš kabineto: - Atsilanko pagyvenusi lietuvė ir niekaip negali susikalbėti, kadangi nežinojo, kad Jonas lietuvis ir moka lietuviškai. Jonas pradėjo lietuviškai kalbėti, o moteriškė vos neapalpo iš džiaugsmo.

- Svečias iš Lietuvos, šeštadienio rytą paskambino man, prašo replių - negali išverti, visą naktį skauda dantį - trauksias pats. Aš paskambinau Jonui ir papasakojau padėtį. Svečias atvažiavo į kabinetą ir per pusvalandį danties skausmai dingo, o sąskaitos dar ir šiandiena laukia...

Po 37 metų atėjo laikas paspausti ranką, Jums Jonai, su žmonele ir palinkėti dar daug šviesių gyvenimo dienų.

Juozas Gailius

Melbourno Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos 56 metinė šventė

Rugpjūčio 15 d. Bažnyčia švenčia šv. Mergelės Marijos į Dangų Žengimo šventę. MLKM DR-jai pasirinko šią datą savo Metinei šventei.

Artėja Metinė šventė, o mūsų numylėta pirmininkė Halina Statkuviene labai sunkiai serga, ką mes be jos darysime?

Išsigandusi, bet nenuleidusi rankų, Valdyba pradėjo organizuoti šią šventę, kuri įvyko rugpjūčio 22 d. Jubiliejinėje salėje. Ją pravedė energinga vice-pirmininkė Aldona Butkutė.

Šventę pradėjo šv. Mišiomis 11 val. ryto šv. Marijos Jūros Žvaigždės bažnyčioje, kurias aukėjo kunigas A. Šimkus. Padėjo Draugijai už atliktus didžius darbus. Garbės sargyboje stovėjo narės su savo Draugijos vėliava, pasipuošusios tautiniais rūbais.

Po šv. Mišių salėje susirinko virš 70 dalyvių.

Kun. A. Šimkus sukalbėjo maldą ir pradėjo šventę. Pasidžiaugę Rimo Skeivio ir jo pagalbininkų pietumis, vicepirmininkė Aldona perskaitė pirmininkės Halinos sveikinimus, kuriuose ji apgailestavo, kad negali būti kartu su mumis.

Vicepirmininkė Aldona pakvietė Ritą Mačiulaitienę praveisti programą.

Buvo pakviesta Aida Gogelytė ir ji jausmingai padeklamavo eilėraščių apie kryžių. Rita Mačiulaitienė padainavo labai ilgą dainelę apie bernelį: "Kas bernelio sumislyta". Abi nepaprasto talento menininkės. Buvo taip gera jų klausytis. Na, o trečias Algis Klimas, naujas talentas, paskambino gitara.

Po programos vicepirmininkė dr. Aldona pakvietė pasivašinti kava ir pyragais.

Buvo labai gaila, kad mūsų pirmininkė Halina negalėjo dalyvauti, bet kartu ir džiaugiamės, kad po tokių sunkių operacijų, ji yra vėl tokia žvali ir rami. Sveiksta savo mylimos dukters Dalios namuose ir visa jos didelė graži giminė, ją lepina, myli ir stiprina ją

lankydami.

Siunčiame tau, miela Halina, nuoširdžiausius sveikinimus ir nekantriai laukiame, kad greičiau pasveiktum.

Gražiai pabendravę praleidome popietę tarp savo draugų, pažįstamų. Dvasinei atsigavę, bet fiziniai - socialiai pilvukais, laimingi skirstėmės namo.

Vicepirmininkė padėjo visiems prisidėjusiems prie šio renginio, pagalbininkams ir jaunimui su kunigu A. Šimkumi priekyje, kurie paruošė salę, atnešdami mums pilnas lėkštes vaisių. Po vaišių viską sutvarkė. Taip jie atsidėjo MLKM DR-jai, kuri jau virš 56 metų atlieka tokius didžius darbus lietuvių bei.

A. Vyšniauskienė

Miela Halina

Šitos dienos visi mes laukėm - Dukros, sūnus, marti, žentai ir anūkal čia suplaukė, Ir tave mylintys draugai.

Mes sveikiname Tave sugrįžusią po didelės sunkios kovos,

Nepasiduoti pasiryžusią, visuomet nuotaikos geros.

Bendruomenei tai buvo "šokas": "Halina serga? Negali būti! Mes be Halinos? Čia ne juokas! Negali juk aptempt saulutė..."

Labai Sekmadieniais mums trūko Klube Tavosios šypsenos...

Bet - Įrodei, kad esi tvirta kaip liūtas. Tai būk tokia ir visados!

A.K.

Spindulėliai

Kalnas

Per atostogas aš važiavau į kalnus Mt. Buller. Man labai patiko. buvo labai daug sniego. Aš žaidžiau su mano broliu Aidu. Aš pastačiau sniego seną ir sniego angelą. Aš žaidžiau, žaidžiau ir žaidžiau ir kaip man pasidarė labai šalta ėjau į vidų. Po trijų dienų, aš važiavau namo.

Gintas Žilinskas, 8 metal

Žiemos atostogos

Mano žiemos atostogos buvo labai, labai geros. Pirmą savaitę mes važiavome į Mt. Buller. Išvažiavome labai anksti rytą. Važiavome tryse, aš, Gintas ir mama, nes tėtė buvo išvykęs į Europą. Kalno papėdėje mus pasitiko mano mamos draugė Sheron. Kai persėdom į jos mašiną, dar geras 45 minutes važiavome. Iš viso užtruko nuvažiuoti 4 valandas. Mes ten atvažiavome maždaug vidurdienį.

Mamos draugė gyvena Mt. Buller bute, kuris vadinasi "the Pearls". Jos butas pastatytas ant aukščiausio Mt. Buller kalno, iš kurio matėsi visas kalnų grožis. Kalnų viršūnės, gyvenvietė ir daug, daug sniego.

Pavalgę pietus nuėjome išnuomoti rogutes, kurias mes nenaudojome. Vėliau mes pradėjome mėtyti sniegą viens į kitą. Kovojoje ilgai. Kitas dvi dienas ilgai slidinėjome nuo kalnų. slidinėti man labai patiko. Man taip patiko Mt. Buller, tad norėčiau vėl ten važiuoti.

Aidas Žilinskas

Letters to the Editor - Laiškai redakcijai

Gerbiama Redaktore,

Perskaitęs keletą kartų ("Tėviškės Aidų" Nr. 15) Petro Auštrevičiaus straipsnį "Užsienio šalies pamokos pasaulio lietuvių vienybei puoselėti", noriu tik išreikšti gilią padėką ne tik Jam, bet visiems, kurie gina dvigubos pilietybės įteisinimą.

Niekada neatsieksime vienybės pradėję skirstyti lietuvių į kategorijas, nesvarbu kokioje šalyje jis ar ji begyventų.

Cituoju straipsnio ištrauką "Vertinant lietuvių vienybės puoselėjimo, lietuvių telkimo ir nacionalinio tapatumo išlaikymo klausimus, akivaizdu, kad nepriimtini bet kokie

biurokratiniai užmojai apriboti Lietuvos pilietybės galimybes išsiviečiuoti kartoms.

Tai nedovanotina klaida. Kviečiu Vyriausybę nepasiduoti šiems pavojams, atsisakyti minties tai spręsti "biurokратиškai tvarkingai".

Užsienio lietuviai labai daug dirbo ir dirbs dėl savo Tėvynės Lietuvos, tik negalima suprasti, kodėl Vyriausybė nedaro pastangų atitaisyti klaidą dėl dvigubos pilietybės?

Su aukšta pagarba,
Juozas Gailius, Geelong

Re: Two Moons on 27/8/07

The Mars message is an email recycled from August 2003 when Mars was indeed at a good close opposition.

The original email mentioned "Mars would be appear big as the Moon - thru a telescope". But the latest version of the never-say-die email has that mangled. Re "NO ONE ALIVE TODAY will ever see it again", if you drop off the "again" it's closer to the truth :-)

The other nice feature is that Mars oppositions don't recur at 2-year intervals, but these emails do ...

At least this spam has the capacity to amuse

Love from both of us

Jamie & Kelly

Thank you kindly. The Editor confirmed this with a recent star gazing visit to the Talbot Observatory, 90 km NW from Melbourne.

Gyvojo Rožančiaus Brolija, rugsėjo mėnesį meldžiasi už taiką ir vienybę pasaulyje.

Padėka

Melbourn Katalikių Moterų Draugija nuoširdžiai dėkoja p.p. Šmitams už \$50 auką.

Aukos

"Tėviškės Aidams"

Po \$5 R. Curis ir A. Saulius.

Dėkojame už aukas.
ALKF Valdyba ir "T.A." darbuotojai

A. † A. Magdalena Šiaučiūnienė

1919.12.4 - 2007.7.26

Magdalena pasijuto blogai namuose. Greitosios pagalbos buvo nuvežta į Royal ligoninę, dėl širdies priepuolio mirė.

Magdalena kaunietė - siuvėja atvyko į Australiją pas brolius Ramanauskus 1961 metais. Trumpai pagyvenus Melbourne persikėlė į Hobartą pas brolių Praną. Susipažino Petrą Šiaučiūną ir išteikėjo. Petras atvyko pirmu transportu ir jau turėjo pasistatęs namą. Abu būdami darbštūs pradėjo auginti vištas - išaugo didelis ūkis. Ūkyje dirbti padėjo duktė Eglutė, sesers duktė Aldona ir Česlovas, kurie pas juos gyveno.

Senatvei artėjant pardavė vištų ūkį, nusipirko namą Kingston priemiestyje ir ramiai gyveno.

Skaitė lietuviškus laikraščius ir juos rėmė. Aukojo lietuvių studijų draugijai, sporto klubui "Perkūnas", atvykusiems kunigams ir kur tik reikėjo pagalbos. Jeigu kam reikėjo nakvynės

neatsisakydavo duoti. Kol buvo sveika Magdalena lankė lietuvių renginius, kurį laiką priklausė Moterų draugijai.

Laidotuves organizavo Aldona (sesers duktė - puseserė), kurios vyko St. Thereses katalikų bažnyčioje Moonah priemiestyje. Susirinko apie 100 žmonių, dauguma lietuviai. Taip pat iš Launceston (200 km) atvažiavo p. Lazdauskienė su sūnum, Regina Krutulytė, iš Melbourne Ramanauskaitė su sūnum, G. Statkus ir jo sūnus Rimas gyvenantis Hobarte.

Gedulingas šv. Mišias aukojo klebonas Father Ted. McCormack. Maldas skaitė Mrs. J. Tarvydas, aukas atnešė anūkė Teresė ir giminaitis iš Melbourne. Atsisveikinimo žodžius angliškai ir lietuviškai tarė dr. A. Taškūnas. Buvo grojamos lietuviškos giesmės ir lietuvių sugiedojo Tautos Himną. Po pamaldų velionė buvo palydėta į Krematoriumą - jos pelenai bus nuvežti į Lietuvą. Šermenų pietūs vyko Turnbull Family Funerals kavinėje.

Liūdesyje liko vyras Petras, kuris išgyveno 45 metus su mylima žmona Magdalena, duktė Eglutė, anūkė Teresė, Aldona ir plati Ramanauskų giminė.

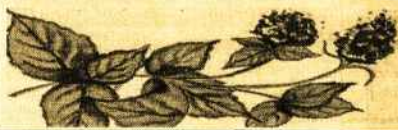
Mes, Hobarto lietuviai prisiminsime Tave, Magdalena, kaip uolią katalikę, geros širdies moterį.

Išėkis ramybėje.

Juozas Paškevičius

A. † A. Audronei Kovalskienė

mirus, nuoširdžiai užjaučiame vyrą Jurą, sūnų Arūną ir jo šeimą, seserį Danutę Lynikienę, jos dukras Loretą ir Ritą su šeimomis. Kartu liūdime.

T. V. Pošiūnai
Mėta Mackevičienė
A. Volkienė
Zigmas Mackevičius
Stasys Eimutis

Melbourn Pensininkų Sąjunga praneša, kad pensininkams ruošiami pietūs, kas mėnesio antrą antradienį. Sekantys pietūs įvyks antradienį, rugsėjo 11d., 11 val. ryto Lietuvių Namuose.

Šiuose pietuose, dr. Andrius Kaladė skaitys paskaitą. Maloniai kviečiame visus dalyvauti.

Mielai parapijiečiai,

rugsėjo 29 d. sueina 20 metų, kai amžinybėn iškeliavo ilgametis jūsų klebonas ir bičiulis, lietuviškos ir katalikiškos veiklos darbininkas kunigas Pranas Vaseris. Jo pastangų dėka šiandien turime Parapijos namus, į kuriuos visus ir kviečiu rugsėjo 29 d., šeštadienį: 12 val. - šv. Mišios, po Mišių norintys ir galintys

nuvažiuosime į Fawknor kapines, o grįžus į Parapijos namus - vaišės ir prisiminimų popietė.

Prašau nepamiršti atsinešti tais laikais dainuotų dainų žodžius, nuotraukų ir pačių įvairiausių prisiminimų. Galima ateiti su lėkšte.

Jūsų kunigas Algirdas Šimkus

The Victorian Immigration museum, 400 Flinders St, Melbourne will be hosting a "Ship Reunion" on Sunday September 30th 11am-1pm. This will be the 60th anniversary of the ships that carried the first wave of displaced persons to Australia. Cost is \$12 and bookings must be made with the museum on 03-99272754. (ALB KV Resources and Special Projects Officer - Loretta Čičauskaitė-Tigani)

Australijos Lietuvių Fondui aukoj:

a.a. Mortos Kemešienės atminimui
\$10 A ir J Šimkai (\$1205)
a.a. Audronės Kovalskienės atminimui
po \$10 A ir J Šimkai (\$1215)
B. Prašmutaitė (\$3075)
a.a. Andriaus Baltrūno atminimui
po \$10 A ir J Šimkai (\$1225)
B. Prašmutaitė (\$3085)

Valdybos vardu dėkoju už aukas.
Audrius Balbata, ALF i•dininkas

A. † A. Kazimiera Keblytė

Kazimiera Keblytė mirė š.m. rugpjūčio 1 d., būdama 76 metų amžiaus. Ji buvo jauniausia tarp trijų vaikų. Jos brolis Ignas - mokytojas mirė 1991 m. Melbourne gerai žinomas parapijietis jos brolis, Juozas mirė prieš du metus.

Kazimierą brolis išsikvietė į Australiją prieš 6 metus. Mirus broliui Juozui, Kazimiera buvo jo vaikų apgyvendinta pas Joną Kraulaidį. Kadangi jis yra patalpintas į senelių namus, Kazimiera rūpinosi Socialinės globos moterų draugijos moterys. Prieš

mirtį ji labai laukė Bronės Staugaitienės grįžtančios iš Lietuvos. Ligonė buvo gydoma St. Vincent's ligoninės onkologiniame skyriuje. Ji buvo dėkinga medicinos darbuotojams už gydymą ir priežiūrą.

Kazimiera Keblytė paliko praktikuojančios katalikės gilius prisiminimus.

Ilsėkis, miela Kazyte, toli nuo Tėvynės, kurią labai mylėjai ir norėjai sugrįžti, bet neturėjai galimybės.

Tegul būna Tau lengva Australijos kapų žemė, priglaudusi Tave kartu su broliu Juozu.

A. † A. Petras Mažylis

1922.07.26 - 2007.08.05

Petras Mažylis gimęs Šiauliuose, ūkininko šeimoje. Turėjo už save vyresnes seseris. Paaugęs padėjo tėvams dirbti ūkyje.

Karo metu, kaip daugelis lietuvių, jis pasitraukė į Vokietiją. Pakeliui vokiečiai jį sugavo ir apvilko jį uniforma. Taip Petras tapo kareiviu. Jis buvo paskirtas mūrinti sieną aplink bažnyčią.

1947 m. Petras išvyko į Belgiją. Darbo kontraktą turėjo atidirbti anglų kasyklose. Kadangi jam buvo per sunku dirbti, jis pasisakė, kad serga džiopa. Tuomet jį paguldė į ligoninę. Pasitaikė geras gydytojas, nes kai Petras pasisakė, kad neserga bet nepajėgus dirbti kasyklose, daktaras jam parašė dokumentus, atleidžiant Petras nuo darbo. Jis taip sugrįžo atgal į Vokietiją.

1949 m. Petras atvyko į Australiją ir įsikūrė Geelonge, kur dirbo kilimų fabrike.

Petras nebuvo abejingas bendruomenės veiklai. Trumpą laiką buvo lietuviškos mokyklos mokytojas, bendruomenės valdyboje

ir priklausė prie Šaulių kuopos sąjungos.

Vėliau velionis atvyko gyventi į Melbourne ir buvo uolus "Tėviškės Aidių" ekspositorius. Savo parapijoje, St. Kevin's bažnyčioje kas sekmadienį dalyvaudavo šv. Mišiose ir rinkdavo aukas.

Pablogėjus sveikatai, Petras buvo patalpintas Gippssland Village senelių prieglaudoje.

Petras mirė sekmadienio rytą sėdėdamas kėdėje.

Ilsėkis Viešpaties ramybėje, Petrai, užbaigęs šios žemės marga kelionę.

Lietuvos Politinių Kalinių ir Tremtinių Konferencijos dalyviams dėl Paramos Kryžiaus - Kopyltstulpio statybai

Igyvendinant tremtinių grįžimo į tėvynę vyriausybės programą, 1997 m. spalio 22 d. buvo įkurti specialieji globos namai "Tremtinių namai". Globos namai "Tremtinių namai" yra specialios paskirties stacionari socialinės globos įstaiga, skirta gyventi neteisėtai represuotiems pensinio amžiaus LR piliečiams (politiniams kalinėjams, tremtiniams, rezistencijos dalyviams) bei jų sutuoktiniams, kurie dėl senatvės, negalios ir tam tikrų socialinių aplinkybių negali savimi pasirūpinti. Šiuo metu globos namuose gyvena 72 asmenys.

Šių metų spalio mėnesį Specialieji globos namai "Tremtinių namai" minės savo įkūrimo 10-metį. Įprasminant čia gyvenančių bei visos Lietuvos žmonių skaudžią praeitį, siekiant Dievo palaimos, ramybės šių namų gyventojams, numatome globos namų kieme pastatyti kryžių - kopyltstulpį. Simbolinę skulptūrą ketiname statyti iš paaugotų lėšų: paramos fondų, valstybinių įstaigų ir visuomeninių organizacijų, globos namų gyventojų bei jų artimųjų, bendražygių, bei kitų asmenų.

Kviečiame Jus prisidėti prie šios idėjos įgyvendinimo, skiriant mūsų namams paramą kryžiui - kopyltstulpiui pastatyti.

Mūsų rekvizitai: Specialieji globos namai "Tremtinių namai"

Adresas: Meškeriotų g. 22, 10100 Vilnius, tel./faks. (8 5) 230 0295

Imonės kodas: 188651677

A/s Nr. LT237300010002462957,

AB bankas "Hansabankas"

Pagarbiai

Dallus Bitaitis, direktorius

My Lithuanian National Costume Experience

Dennis Gaylard

Nearly twenty years ago I joined the dance group in Brisbane and got my first set of 'tauts'. White baggy pants with patterned ribbon sewn around the calf, and white baggy shirt with matching ribbon on the cuff and collar.

They were borrowed, of course, but that didn't matter. Everyone said that now I looked like a real Lithuanian.

I have since been given my own set of 'good tauts'. Coloured, woven material. Matching vest and trousers. Button-up cuffs at the ankles. Finish it off with silk tie and juosta, white socks and nagines.

And when I got those, everyone said that *now* I looked like a real Lithuanian.

Since becoming a real Lithuanian, I have been to Lithuania a couple of times, most recently during June and July this year. It's a wonderful place to travel and both times that I have been there I have felt right at home.

One of the highlights of my trip this year was going to dance practice with the senior group from Moletai. They are considered to be one of the better Regional dance groups and were busy preparing for the upcoming Šokių Šventė and tours to Latvia and the Ukraine.

They had another visitor that night. The tailor who was making their new costumes arrived to do final fittings. He was from the firm 'Marčius' in Anykščiai and is certified by the Lietuvos Liaudies Kultūros Centras to make regional specific National Costumes.

At first glance, the women's costumes that he was making were not very different from those that many women wear in Australia. The most obvious difference was the head-dress. Where most Australian-Lithuanian women wear a 'karūna', it seemed that the women in this group were going to wear embroidered head-scarves.

The men's costume, however, was nothing like my tauts.

Calf High boots. Almost plain, dark trousers, with a different colour vest and overcoat. The shirt was white, like my one at home, but it had very wide sleeves, no collar and no ribbon or embroidery. And because there was no collar, there was no tie. Instead, each man had a brightly coloured neck-scarf.

"If I was to wear that in Melbourne", I thought, "most people would think that I'd changed teams and become a Latvian!"

Šokių Šventė this year was at the Darius ir Girėnas Stadium in Kaunas. There were more than 6,000 dancers from dozens of Lithuanian towns and cities. There were also Lithuanian dance groups from Latvia, Poland, America, Canada and Brazil.

There was quite a deal of variation in men's and women's costumes. There were even some tauts that looked like mine. They were being worn by the Americans and Canadians and Brazilians.

Apparently, what I *really* look like now is an American Lithuanian. Danutė Keturakienė from the Kultūros Centras explained that the white baggy pants and the 'good tauts' are generic costumes roughly based on worker's field wear.

They are certainly not the sort of thing that people would have worn to a family celebration, important occasion or church (why anyone would be wearing white trousers or a long silk 'juosta' when they were swinging a scythe or digging potatoes is still something of a mystery to me, but there you have it).

Danutė put a few other accepted truths to rest. Perhaps the biggest was the one that no woman's national costume is complete without amber beads.

Up until the end of the nineteenth century, most Lithuanian working people weren't allowed to own amber. They were

required by law to hand it over to the local landowner who would then use it for trade.

Wooden or glass beads they could have. Bronze or silver beads they could have. Imported coral beads, yes they could even have those. But amber beads would probably be confiscated and may lead to a beating or other arbitrary punishment.

'Karūna'? Not really the be all and end all of women's headwear. Apparently there can be up to five different types of women's headwear from the same area at the same time: one for girls, a different one when she reaches marriageable age, another one once the girl gets married, yet another when she becomes a mother and still another when she becomes a grandmother.

'Naginės'? Kids could wear them out, but adults would have a pair of boots or shoes for good. They might be old, patched and the wrong size, but they would be better than your work slippers.

Fifteen years of that sort of research has gone into a book of Lietuvių tautinis kostiumas published by the Kultūros Centras last year. It contains many photographs of nineteenth century regional costumes carefully recreated from old illustrations and photographs, written sources and remnant materials.

It is also available as a CD ROM which is not only cheaper to post to Australia, it contains patterns for some of the clothes.

Dennis Gaylard's photographs were taken during the recent Šokių Šventė in Lithuania.

Keliaujančių Amerikon žiniai - nauji įstatymai apie ateivystę

Šis tekstas yra portalo „Balsas.lt“ projekto „šimtmečio portalas“ dalis. Jame kasdien publikuojamos lygiai šimto metų senumo lietuviškos spaudos aktualijos. Straipsnio kalba palikta originali - su visais dar nesunormintos lietuvių kalbos riktai. Apie projektą išsamiau skaitykite čia.

Nuo Liepos 1-mos (naujo stiliaus) dienos šių metų, tapo įvesti nauji link ateivių į Suvenytais valstijas įstatymai.

1. Pagalvė pakelta nuo 2 dol. lig 4dol.

2. Visi vaikai (ir mergaitės) nesulaukę pilnai 16 metų (pirmiau buvo reikalaujama 14 metų), keliaujanti pas brolius, seseris, tetas, dėdes, pusbrolius, pusseseres ir t. t., bus gražinamai atgal drauge su aptiekūnais (globėjais), po kurių globa keliamus. Sveiki pas tėvus keliaujanti vaikai kličių neturės.

3. Ateiviai raiši ir silpnoki sveikatoje, kurie negalėtų fizišku darbu užsidirbti sau užsilaikymo, bus įleidžiami tikrai kauciją (bond) užstatant, kokios valdžia pareikalaus. Giminių ir draugams negalint užstatyti reikalaujamą kauciją - toki silpna sveikčiai bus gražinami atgal.

4. Moteriškė, keliaujanti pas savo vyrą, o turinti arba serganti kokia nors limpančia liga, bet kurią galima būtų lengvu būdu išgydyti, kad tėvas ar vyras turėtų išsiėmęs dar tikrai pirmąsias amerikoniškas popieras (actualy filed his declaration of intention to become a citizen of the United States), tokia moteriškė ar vaikai galės būti įleidžiami, bet po prižadų išsigydyti. Tačiau, toki įleidimai bus leidžiami vien paties ministerio (Secretary of Commerce Labor), pristatant dokumentus. Tai - gi visi vyrai ir tėvai, kurių pačios ir vaikai Lietuvoje, kuriuos ketinate parsikviesti Amerikon, visi išsiimkite pirmąsias popieras (Deklaration of Intention), kad reikale turėtumėt kuo atsispirti. Ir antra, turėsite didelį palengvinimą gavime popierių, turėdami pirmąsias.

Tai matot, lietuviai ir lietuvės! Amerikiečiai kaskartą sunkina keliavimą į Ameriką! Ar ne laikas subrusti ir čia, Lietuvoje, pasidaryti sau Ameriką!

Šaltinis: Vilniaus žinios

ALJS in Association with MLK and the State of Hawaii present

Hawaii Five-0

the ball

Feat. Soul Contention
44 Errol St. Nth Melbourne

\$50 MLK Members \$45

1930hrs
27th Oct

Book'em Alanta 0403422091